

'Met een korrel zout'

Jasper van der Pol over stemwijzers

Gebruik stemwijzers, kiescompassen en andere kieswijzers met een korrel zout. Dat advies geeft Jasper van de Pol, docent aan de Universiteit van Amsterdam die eind vorig jaar promoveerde op een studie naar kieswijzers.

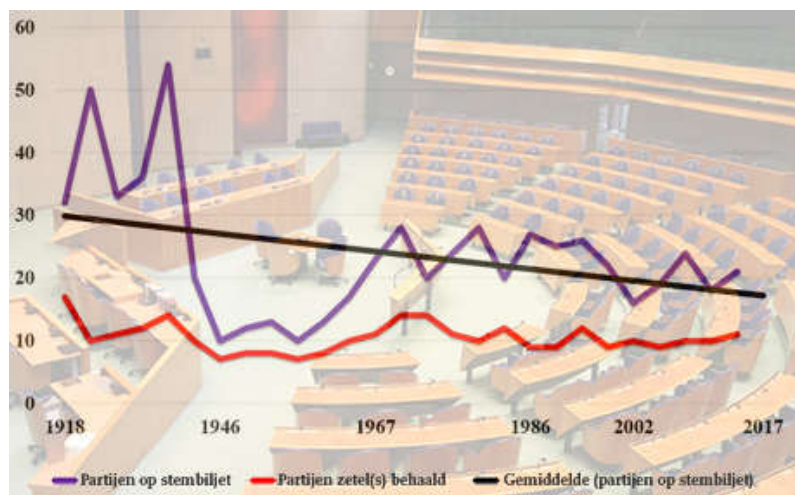
'Ze snijden hout', schrijft hij, 'maar het is belangrijk te beseffen dat het geen keiharde wetenschap is. Daarvoor zijn ze te veel onderhavig aan aannamen en vertekeningen.'

Zijn advies: 'Gebruik kieswijzers, maar zie de resultaten niet als stemadvies. Maak uw eigen afweging.'

[Lees verder >](#)

Op het stembiljet

Plaat van de maand

In tegenstelling tot wat bijna iedereen denkt neemt het aantal partijen dat deelneemt aan verkiezingen niet toe. Integendeel: het neemt juist af. Gemeten vanaf 1918 - het jaar waarin voor het eerst in Nederland verkiezingen op basis van algemeen kiesrecht werden gehouden - is de trend dalend. Vooral voor de oorlog deden veel partijen een gooi naar een zetel in de Tweede Kamer. Vanaf de jaren 70 is het iets toegenomen. Het gemiddelde ligt rond de 20 partijen. Vandaag weten we hoeveel partijen in maart zullen meedoen aan de Kamerverkiezingen.

Populisme als absolutisme

Column

Aalt Willem Heringa, hoogleraar staatsrecht Maastricht University

Het probleem is niet het verwoorden van wat de kiezer wenst. Het probleem is ook niet dat de kiezer van alles wordt wijsgemaakt. Het probleem is ook niet dat het een moeilijke, politieke strijd is die gewonnen moet worden. Wat zorgelijk is, is het absolutisme dat door

Partners

Agenda

1 februari 2017, Den Haag

[De kloof in de samenleving: is Nederland verscheurd?](#)

Democratie in Debat

14 februari 2017, Den Haag

[Hoe overleef ik de verkiezingscampagne](#)

Politiek Café

16 februari 2017, Den Haag

[Chez nous](#)

Film & Debat

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

[Bekijk grote versie >](#)

Verkiezingscampagnes zijn poëzie, kabinetsformaties zijn proza.

Minister-president Ruud Lubbers, aan de vooravond van de kabinetsformatie, na de verkiezingsoverwinning van het CDA van 1986.

Uw mening

De kiesdrempel moet omhoog.

populisten als Trump verbonden wordt aan alles wat hij wenst. Alsof alles wat hij zegt gedragen wordt door de meerderheid en daarom bovendien ook goed gelegitimeerd is. Het eerste is al aantoonbaar onjuist bij Trump: hij is weliswaar rechtmatig verkozen maar nee, niet met de meerderheid van stemmen. Laat staan door een meerderheid van de kiezers. Overigens betekent een meerderheid bij verkiezingen niet dat er een meerderheid is voor elke maatregel.

[Lees verder >](#)

Unie & lidstaten

Europa

- > [Brexit \(1\) - Toch langs 'Parliament'](#)
- > [Brexit \(2\) - 51ste Amerikaanse staat](#)
- > [Brexit \(3\) - Wie zal dat betalen?](#)

Kees van der Staaij

Een van de twee langstzittende Kamerleden, en fractievoorzitter in de Tweede Kamer.

[Lees verder >](#)

Op weg naar verkiezingen 2017 (1)

- > [Nieuw met stip \(4\): Piratenpartij](#)
- > [Verkiezingsagenda](#)
- > [Verkiezingslijsten](#)

Op weg naar verkiezingen 2017 (2)

- > [Verkiezingsprogramma's](#)
- > [...over het bestuur: op de vlakte](#)
- > [...over de gezondheidszorg: meer/minder](#)

Frisse nieuw Kamerleden?

Nieuwe kandidaten voor de Tweede Kamer komen vooral uit de politiek-bestuurlijke hoek. Ook van partijen die zich tegen het 'establishment' afzetten. Onderzoek uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Eindsprint kabinet?

Zetten kabinetten met de finish in zicht een eindsprint in? Of heeft het kabinet- Rutte II dat niet nodig? Beschouwing uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Schoonzoon als adviseur?

Ja, ook in Nederland kan een minister zijn schoonzoon tot adviseur benoemen. Analyse uit 'Maastricht'.

De staat van een parlementariër

Premiers niet uit de grootste partij

- [Lubbers](#) 1982
- [Van Agt](#) 1977
- [Biesheuvel](#) 1971
- [Zijlstra](#) 1966
- [Drees](#) 1948
- [Schmerhorn](#) 1945

Grootste partij niet in kabinet

- PvdA in 1971 (39 zetels)
- PvdA in 1977 (53 zetels)
- PvdA in 1982 (52 zetels)

Mogelijke combinaties met nu een meerderheid in de Eerste Kamer

- 38 zetels: SP, PvdA, GL, D66, CU, 50PLUS, PvdD: 38
- 38: VVD, CDA, D66, CU
- 39: VVD, CDA, D66, 50PLUS, SGP
- 39: VVD, CDA, D66, GL
- 40: VVD, CDA, D66, CU, SGP
- 43: VVD, CDA, D66, PvdA

Gevalen in de Kamer

- [H. Bijleveld](#) (1919)
- [Jhr. H.A. van Karnebeek](#) (Eerste Kamer, 1927)
- [G.J.M. Braks](#) (1990)
- [E.M.H. Hirsch Ballin](#) en [E. van Thijn](#) (1994)

[Lees verder >](#)

'Volksoopvoeding' tot burgerzin?

Terug naar de jaren '50? Opnieuw klinken er weer pleidooien voor 'burgerschap en burgerzin'. Kanttekeningen uit 'Nijmegen'.

[Lees verder >](#)

- [Th.C. de Graaf](#) (Eerste Kamer, 2006)
- [I.W. Opstelten](#) (2015)
- [A.G. van der Steur](#) (2017)

Subsidiegevers

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

En verder

Nieuws

'Kabinetten worden niet gemaakt, kabinetten ontstaan'. Column uit het Torentje.

[Lees verder >](#)

De PvdA in zwaar weer. Recensie van een zwaarmoedig boek over de toekomst van de sociaal-democratie.

[Lees verder >](#)

Testament van de Pers. Beschouwing over een dikke bundel met krantenknipsels.

[Lees verder >](#)

En nu verder... Analyse van een advies van de Raad van State over bestuurlijke verhoudingen.

[Lees verder >](#)

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[Lees verder >](#)

[Eerder verschenen nummers >](#)

[Contact met de redactie >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)